

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
UŽSIENIO LIETUVIŲ REIKALŲ KOORDINAVIMO KOMISIJOS DALYKINIO
DARBINIO SUSITIKIMO ATMINTINĖ**

2014 m. balandžio 25 d. Nr.NV-1965

Vilnius

Posėdžio pirmininkas – Remigijus Motuzas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas;

Sekretorė – Indrė Lapytė, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento Ryšių su bendruomenėmis ir informavimo skyriaus vyresnioji specialistė.

Dalyvavo:

Užsienio reikalų koordinavimo komisijos nariai:

Gintė Damušytė, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė;

Danguolė Navickienė, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė;

Vida Bandis, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovė Lietuvoje;

Jūratė Caspersen, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narė;

Dalia Henke, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos narė.

Kviestiniai asmenys:

Lina Saulėnaitė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Užsienio ir Europos Sąjungos reikalų skyriaus patarėja;

Neris Germanas, Užsienio reikalų viceministras;

Kristina Pakonytė, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento Globalios Lietuvos skyriaus vedėja;

Violeta Raulynaitienė, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento Ryšių su bendruomenėmis ir informavimo skyriaus vyriausioji specialistė;

Neringa Žiliūtė, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento Globalios Lietuvos vyresnioji specialistė;

Aušra Dumbliauskienė, Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento Ryšių su bendruomenėmis ir informavimo skyriaus specialistė;

Virginija Grybaitė, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovė Lietuvoje;

Virginija Rinkevičienė, Švietimo ir mokslo ministerijos Užsienio lietuvių skyriaus vedėja;

Nida Poderienė, Švietimo ir mokslo ministerijos Bendrojo ugdymo ir profesinio mokymo departamento Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė;

Eglė Saudargaitė, Kultūros ministerijos Strateginio planavimo ir kontrolės departamento direktorė;

Živilė Plyčiuraitytė Plyčiūtė, Kultūros ministerijos Tarptautinių ryšių ir Europos reikalų skyriaus vyriausioji specialistė;

Algirdas Šešelgis, Socialinės apsaugos ir darbo viceministras;

Eglė Čaplikienė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Lygių galimybių skyriaus vedėja;

Aušra Grikevičienė, Vidaus reikalų ministerijos Migracijos reikalų skyriaus vedėja;

Doc. Dr. Loreta Vilkienė, Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Litanistinių studijų katedros vedėja;

Gintaras Stonys, Lietuvos Respublikos Prezidentės vyresnysis patarėjas.

Darbotvarkė:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ministro Pirmininko Algirdo Butkevičiaus įžanginis žodis.
Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkės Danguolės Navickienės įžanginis žodis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pirmojo pavaduotojo Remigijaus Motuzo įžanginis žodis.

2. Lietuvos migracijos politikos gairės (*Vidaus reikalų ministerija*).
3. Pasaulio lietuvių bendruomenės veikla, telkiant užsienio lietuvius Lietuvos labui: rezultatai, naujos veiklos kryptys ir lūkesčiai (*Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovai*).
4. Lietuvos institucijų veikla, bendradarbiaujant su užsienio lietuviais ir partnerystės, įgyvendinant bendrus projektus:
 - 4.1 Užsienio reikalų ministerija – parama lietuvių bendruomenėms užsienyje, bendri atstovybių ir bendruomenių projektai ir kt.;
 - 4.2 Kultūros ministerija – planai, įgyvendinant „Globalios Lietuvos“ programą;
 - 4.3 Švietimo ir mokslo ministerija – užsienio lietuvių lituanistinio švietimo stiprinimo iššūkiai;
 - 4.4 Lietuvių kalbos, kaip užsienio kalbos, statuso įtvirtinimas (*Švietimo ir mokslo ministerijos ir Vilniaus universiteto atstovai*);
 - 4.5 Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – parvykstančiųjų nuolat gyventi iš užsienio socialinės integracijos ir įsitraukimo į darbo rinką politika; politinių kalinių ir tremtinių integracijos Lietuvoje politika.

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ministro Pirmininko Algirdo Butkevičiaus įžanginis žodis. Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkės Danguolės Navickienės įžanginis žodis. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio pirmojo pavaduotojo Remigijaus Motuzo įžanginis žodis.

2. SVARSTYTA. Lietuvos migracijos politikos gairės.

Aušra Grikevičienė pristatė Lietuvos migracijos politikos gaires (toliau – Gairės), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2014 metų sausio 22 dienos nutarimu. Vyriausybės įstaigos, ministerijos, įstaigos prie ministerijų, kitos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ir įstaigos iki 2014 metų balandžio 1 dienos Vyriausybei ir Vidaus reikalų ministerijai turėjo pateikti informaciją apie 2014 metais planuojamus darbus, įgyvendinant Gairėse numatytas migracijos politikos kryptis. A. Grikevičienė paminėjo Švietimo ir mokslo ministeriją, kuri jau atliko tam tikrus veiksmus emigracijos ir grįžtamosios migracijos srityse – organizuoja konkursus lietuvių kilmės užsieniečiams – mokslininkams, remia užsienio lietuvių vaikų vasaros stovyklas Lietuvoje, skiria lėšas lietuvių neformaliai lituanistiniam švietimui. A. Grikevičienė taip pat akcentavo, kad Seimui jau yra pateiktas Užsieniečių teisinės padėties įstatymo projektas, kuriuo siekiama sustiprinti nelegalios migracijos kontrolės mechanizmą, taip pat nustatyti palankesnes sąlygas atvykti užsieniečiams, kurie yra aukštos profesinės kvalifikacijos, investuoja Lietuvoje ar atvyksta studijuoti, dėstyti, atlikti mokslinius tyrimus ar eksperimentinės plėtros darbus Lietuvos mokslo ir studijų institucijose.

3. SVARSTYTA. Pasaulio lietuvių bendruomenės veikla, telkiant užsienio lietuvius Lietuvos labui: rezultatai, naujos veiklos kryptys ir lūkesčiai.

Danguolė Navickienė pristatė Pasaulio lietuvių bendruomenę kaip skėtinę organizaciją, kurios veikla apima naujų kraštų bendruomenių steigimą ir jau egzistuojančių lietuvių bendruomenių puoselėjimą. PLB valdybos pirmininkė akcentavo, kad PLB rūpinasi 41 krašte veikiančiomis lietuvių bendruomenėmis. D. Navickienė pažymėjo, kad PLB veikla su Lietuva turi būti abipusė. D. Navickienė taip pat paminėjo, kad, neturinti nuolatinio lėšų fondo, PLB tapo priklausoma nuo Lietuvos valdžios ir privačių rėmėjų dosnumo. PLB atstovė atkreipė dėmesį, jog pradėta atkurti PLB fondą, kuris prieš kelis metus buvo likviduotas. D. Navickienė taip pat teigė,

kad kraštų lietuvių bendruomenės yra nuolat skatinamos įgyti finansinę nepriklausomybę, nors postsovietiniuose kraštuose tas konceptas sunkiai suprantamas.

Jūratė Caspersen pristatė Šveicarijos lietuvių bendruomenę (toliau – ŠLB) bei jos darbus Lietuvos labui. J. Caspersen teigė, jog ŠLB kiekvienais metais organizuoja tris renginius – Vasario 16-osios minėjimą, Advento šventę ir Jonines. J. Caspersen pažymėjo, kad 2013 metais ŠLB surengė Europos lietuvių krepšinio turnyrą. ŠLB taip pat leidžia laikraštį, kuris išeina 2 kartus per metus, bei remia dvi lituanistines mokyklėles. J. Caspersen sakė, kad vieną renginį per metus padovanoja lituanistiniam darželiui-mokyklėlei. J. Caspersen taip pat paminėjo Kalėdinę labdaros akciją 2013 metais, kurios metu buvo skirta parama Telšių rajono dešimtos klasės mokinei (mergaitei buvo nupirkti du klausos aparatai).

Dalia Henke taip pat paminėjo keletą projektų – „Draugystės tiltą“ Švedijoje, kuris vyks birželio 13-15 dienomis, krepšinio turnyrą, vykiantį liepos 10-12 dienomis, planuojamą Europoje dirbančių diplomatų ir lietuvių bendruomenių aktyvistų suvažiavimą, JAV studentų mainus ir kt.

4. SVARSTYTA. Lietuvos institucijų veikla, bendradarbiaujant su užsienio lietuviais ir partnerystės, įgyvendinant bendrus projektus:

4.1 Užsienio reikalų ministerija – parama lietuvių bendruomenėms užsienyje, bendri atstovybių ir bendruomenių projektai ir kt.

Gintė Damušytė pristatė „Globalios Lietuvos“ programą, kurios tikslas palaikyti ryšius su užsienio lietuviais bei sutelkti Lietuvos diasporą Lietuvos valstybei stiprinti ir jos vardui garsinti. G. Damušytė akcentavo pagrindines programos veiklos kryptis – telkti užsienio lietuvius, stiprinant lietuviškas bendruomenes ir organizacijas bei stiprinti ryšius su užsienyje gyvenančiais kultūros, mokslo ir verslo profesionalais. G. Damušytė įvardijo programos įgyvendinimo partnerius – užsienio lietuvių organizacijas, Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, nevyriausybinės organizacijas, užsienyje gyvenančius kultūros, mokslo ir verslo profesionalus, užsienio lietuvių fondus ir Lietuvos Respublikos bei užsienio valstybines institucijas. G. Damušytė informavo, jog šiais metais yra finansuojami 214 projektų, kurių vertė 610 300 litų. Didžiausias finansavimas skirtas tokiems projektams kaip „Kraštų lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkų suvažiavimas“, „Pasaulio lietuvis“, „Lietuviškos tapatybės stiprinimas per kalbą ir kultūrą Karaliaučiaus krašte“, „Punsko lietuvių kultūros namų veikla 2014 m.“, „Užsienio lituanistinių mokyklų stovykla „Draugystės tiltas““, „JAV „Neringos“ stovyklos programos įgyvendinimas“.

4.2 Kultūros ministerija – planai, įgyvendinant „Globalios Lietuvos“ programą.

Eglė Saudargaitė pristatė LR Kultūros rėmimo fondą, per kurį galima gauti finansavimą iniciatyvoms, susijusioms su Lietuvos kultūros sklaida užsienyje. 2014 metais šio fondo lėšomis finansuojamas projektas – Lietuvai reikšmingo kultūros paveldo užsienyje paieška, sklaida, priežiūra ir sugrąžinimas, įtraukiant į šį darbą užsienyje gyvenančius lietuvius. E. Saudargaitė akcentavo, kad yra skatinami bendri Lietuvos ir užsienio lietuvių kūrėjų kultūros projektai. Atsižvelgiant į PLB pageidavimus, nuo 2015 metų per fondą planuojama finansuoti Lietuvos ir užsienio lietuvių kūrėjų iniciatyvas. Atkreiptas dėmesys, kad paraiškas galės teikti tik Lietuvoje registruoti juridiniai asmenys. E. Saudargaitė teigė, kad užsienio lietuviai turėtų bendradarbiauti su Lietuvos partneriais (paraiškas galima teikti per organizaciją, kuri yra Lietuvoje).

4.3 Švietimo ir mokslo ministerija – užsienio lietuvių lituanistinio švietimo stiprinimo iššūkiai.

Virginija Rinkevičienė sakė, kad ŠMM stengiasi paskleisti kuo daugiau informacijos apie Lietuvoje vykstančias įvairias olimpiadas, su lietuvybe susijusius renginius. V. Rinkevičienė

atkreipė dėmesį, kad ŠMM šiais metais pirmą kartą organizavo neformaliojo lituanistinio švietimo paramą. ŠMM atstovė paminėjo, kad buvo pateiktos 67 paraiškos iš 20 šalių. Visiškai arba iš dalies finansavimas skirtas 54 projektams. V. Rinkevičienė pažymėjo, kad bus skelbiamas konkursas mokyklėlėms parengti metodinę medžiagą, vadovėlius ar įsigyti grožinę literatūrą. V. Rinkevičienė taip pat paminėjo ir vasaros stovyklas: 50 procentų vasaros stovyklos kelialapio kainos finansuos ministerija, o likusią dalį turės sumokėti vaikų tėvai. V. Rinkevičienė teigė, kad ŠMM numatė tris kvalifikacijos tobulinimo seminarus – du regioninius ir vieną jauniems besikuriančių mokyklėlių mokytojams. V. Rinkevičienė pabrėžė, kad Jungtinėje Karalystėje ir Airijoje mokyklas pabaigę mokiniai ir vėliau norintys studijuoti Lietuvos universitetuose susiduria su problema – Jungtinėje Karalystėje ir Airijoje besimokantys mokiniai diplomus gauna rugpjūčio mėnesį, kai stojimas į Lietuvos universitetus būna pasibaigęs. V. Rinkevičienė pažadėjo, kad bus suorganizuotas papildomas priėmimas tiems mokiniams, kurie atestatus gaus vėliau.

Nida Poderienė teigė, kad užsienio lietuviškos mokyklos turi galimybę naudotis nacionaliniu lygmeniu parengtais ir standartizuotais tektais. Jie parengti 4-8 klasės mokiniams. N. Poderienė informavo, kad jau yra sukurtos kalbų mokėjimo kategorijos, Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedra vykdo programas. N. Poderienė teigė, kad ŠMM taip pat kuria vertinimo sistemą.

4.4 Lietuvių kalbos, kaip užsienio kalbos, statuso įtvirtinimas.

Loreta Vilkienė teigė, kad yra poreikis rengti testus, kurie atitiktų europinius lygius nuo A1 iki C2. Visa tai reikalinga darbo tikslams, taip pat vertėjams, mokslininkams. L. Vilkienė pabrėžė, kad daugelis šalių turi tokią sistemą, kuri leidžia tos valstybės kalbą testuoti kaip negimtają. L. Vilkienė kaip pavyzdį pateikė Gėtės institutą, kuris visame pasaulyje leidžia testuoti savo vokiečių kalbą, Britų tarybą, Servanteso institutą. L. Vilkienė sakė, kad reikia sukurti profesionalią sistemą, kuria galėtų pasinaudoti svetur gyvenantys lietuviai. L. Vilkienė atkreipė dėmesį, kad apie tai jau kalbėta su Valstybine lietuvių kalbos komisija, taip pat ketinama tartis su Lietuvių kalbos institutu ir Nacionalinių egzaminų centru.

Aušra Dumbliauskienė akcentavo, kad toks statusas būtų svarbus ne tik užsienio lituanistinių mokyklų moksleiviams, bet ir užsieniečiams, kurie norėtų mokytis lietuvių kalbos. Tai padėtų lietuvių kalbos sklaidai pasaulyje, be to, galėtų prisidėti prie Lietuvos ekonomikos, nes skatintų Lietuvos žmones palaikyti kontaktus su Lietuva ir jos subjektais. Pastabas ir komentarus dėl lietuvių kalbos, kaip užsienio kalbos, statuso įtvirtinimo pateikė Airijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų bendruomenės ir Belgijos lietuvių bendruomenės valdyba.

4.5. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – parvykstančiųjų nuolat gyventi iš užsienio socialinės integracijos ir įsitraukimo į darbo rinką politika; politinių kalinių ir tremtinių integracijos Lietuvoje politika.

Socialinės apsaugos ir darbo viceministrui A. Šešelgiui paprašius, bendru sutarimu nutarta ši aktualų klausimą plačiau nagrinėti kitame susitikime.

Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas

Remigijus Motuzas

Užrašė: Indrė Lapytė, URM.